

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
॥ ఏకోనవింశత్యధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనవింశత్యధికశతతమః సర్గః ॥

శ్రీమహాదేవస్యాజ్ఞయా శ్రీరామలక్ష్మణాభ్యాం విమానేనాగతస్య రాజ్ఞో
దశరథస్యాభివాదనం పుత్రాభ్యాం సీతాయై చావశ్యకం సందిశ్య తస్యేంద్రలోకే
గమనం చ

ఏతచ్ఛ్రుత్వా శుభం వాక్యం రాఘవేణానుభాషితం ।

తతః శుభతరం వాక్యం వ్యాజహార మహేశ్వరః ॥ 6.119.1 ॥

పుష్కరాక్ష మహాబాహో మహావక్షః పరంతప ।

దిష్ట్యా కృతమిదం కర్మ త్వయా ధర్మభృతాం వర ॥ 6.119.2 ॥

దిష్ట్యా సర్వస్య లోకస్య ప్రవృద్ధం దారుణం తమః ।

అపవృత్తం త్వయా సంఖ్యే రామ రావణజం భయం ॥ 6.119.3 ॥

ఆశ్వాస్య భరతం దీనం కౌసల్యాం చ యశస్వినీం ।

కైకేయాం చ సుమిత్రాం చ దృష్ట్వా లక్ష్మణమాతరం ॥ 6.119.4 ॥

ప్రాప్య రాజ్యమయోధ్యాయాం నందయిత్వా సుహృజ్ఞనం ।

ఇక్ష్వాకూణాం కులే వంశం స్థాపయిత్వా మహాబల ॥ 6.119.5 ॥

ఇష్ట్యా తురగమేధేన ప్రాప్య చానుత్తమం యశః ।

బ్రాహ్మణేభ్యో ధనం దత్త్వా త్రిదివం గంతుమర్హసి ॥ 6.119.6 ॥

ఏష రాజా దశరథో విమానస్థః పితా తవ |
కాకుత్స్థ మానుషే లోకే గురుస్తవ మహాయశాః || 6.119.7 ||

ఇంద్రలోకం గతః శ్రీమాంస్త్వయా పుత్రేణ తారితః |
లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా త్వమేనమభివాదయ || 6.119.8 ||

మహాదేవవచః శ్రుత్వా రాఘవః సహలక్ష్మణః |
విమానశిఖరస్థస్య ప్రణామమకరోత్ పితుః || 6.119.9 ||

దీప్యమానం స్వయా లక్ష్మా విరజోఽంబరధారిణం |
లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా దదర్శ పితరం ప్రభుః || 6.119.10 ||

హర్షేణ మహతాఽఽవిష్టో విమానస్థో మహీపతిః |
ప్రాణైః ప్రియతరం దృష్ట్వా పుత్రం దశరథస్తదా || 6.119.11 ||

ఆరోప్యాంకే మహాబాహుర్వరాసనగతః ప్రభుః |
బాహుభ్యాం సంపరిష్వజ్య తతో వాక్యం సమాదదే || 6.119.12 ||

న మే స్వర్గో బహు మతః సమ్మానశ్చ సురర్షభైః |
త్వయా రామ విహీనస్య సత్యం ప్రతిశృణోమి తే || 6.119.13 ||

అద్య త్వాం నిహతామిత్రం దృష్ట్వా సంపూర్ణమానసం |
నిస్తీర్ణవనవాసం చ ప్రీతిరాసీత్ పరా మమ || 6.119.14 ||

కైకేయ్యా యాని చోక్తాని వాక్యాని వదతాం వర |
తవ ప్రవ్రాజనార్థాని స్థితాని హృదయే మమ || 6.119.15 ||

త్వాం తు దృష్ట్వా కుశలినం పరిష్వజ్య సలక్ష్మణం |
అద్య దుఃఖాద్ విముక్తోఽస్మి నీహారాదివ భాస్కరః || 6.119.16 ||

తారితోఽహం త్వయా పుత్ర సుపుత్రేణ మహాత్మనా |
అష్టావక్రేణ ధర్మాత్మా కహోలో బ్రాహ్మణో యథా || 6.119.17 ||

ఇదానీం చ విజానామి యథా సౌమ్య సురేశ్వరైః |
వధార్థం రావణస్యేహ విహితం పురుషోత్తమం || 6.119.18 ||

సిద్ధార్థా ఖలు కౌసల్యా యా త్వాం రామ గృహం గతం |
వనాన్నివృత్తం సంహృష్టా ద్రక్ష్యతే శత్రుసూదనం || 6.119.19 ||

సిద్ధార్థాః ఖలు తే రామ నరా యే త్వాం పురీం గతం |
రాజ్యే చైవాభిషిక్తం చ ద్రక్ష్యంతే వసుధాధిపం || 6.119.20 ||

అనురక్తేన బలినా శుచినా ధర్మచారిణా |
ఇచ్ఛేయం త్వామహం ద్రష్టుం భరతేన సమాగతం || 6.119.21 ||

చతుర్దశ సమాః సౌమ్య వనే నిర్యాతితాస్త్యయా |
వసతా సీతయా సార్థం మత్ప్రీత్యా లక్ష్మణేన చ || 6.119.22 ||

నివృత్తవనవాసోఽసి ప్రతిజ్ఞా పూరితా త్వయా |
రావణం చ రణే హత్యా దేవతాః పరితోషితాః || 6.119.23 ||

కృతం కర్మ యశః శ్లాఘ్యం ప్రాప్తం తే శత్రుసూదన |
బ్రాతృభిః సహ రాజ్యస్థో దీర్ఘమాయురవాప్నుహి || 6.119.24 ||

ఇతి బ్రువాణం రాజానం రామః ప్రాంజలిరబ్రవీత్ |
కురు ప్రసాదం ధర్మజ్ఞ కైకేయ్యా భరతస్య చ || 6.119.25 ||

సపుత్రాం త్వాం త్యజామీతి యదుక్తా కేకయా త్వయా |
స శాపః కైకయాం ఘోరః సపుత్రాం న స్పృశేత్ ప్రభో || 6.119.26 ||

తథేతి స మహారాజో రామముక్త్యా కృతాంజలిం |
లక్ష్మణం చ పరిష్వజ్య పునర్వాక్యమువాచ హా || 6.119.27 ||

రామం శుశ్రూషతా భక్త్యా వైదేహ్య సహ సీతయా |
కృతా మమ మహాప్రీతిః ప్రాప్తం ధర్మఫలం చ తే || 6.119.28 ||

ధర్మం ప్రాప్స్యసి ధర్మజ్ఞ యశశ్చ విపులం భువి |
రామే ప్రసన్నే స్వర్గం చ మహిమానం తథోత్తమం || 6.119.29 ||

రామం శుశ్రూష భద్రం తే సుమిత్రానందవర్ధన |
రామః సర్వస్య లోకస్య హితేష్వభిరతః సదా || 6.119.30 ||

ఏతే సేంద్రాస్తయో లోకాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
అభివాద్య మహాత్మానమర్చంతి పురుషోత్తమం || 6.119.31 ||

ఏతత్ తదుక్తమవ్యక్తమక్షరం బ్రహ్మసమ్మితం |
దేవానాం హృదయం సౌమ్య గుహ్యం రామః పరంతపః || 6.119.32 ||

అవాప్తధర్మాచరణం యశశ్చ విపులం త్వయా |
ఏవం శుశ్రూషతావ్యగ్రం వైదేహ్య సహ సీతయా || 6.119.33 ||

ఇత్యుక్త్వా లక్ష్మణం రాజా స్నుషాం బద్ధాంజలిం స్థితాం |
పుత్రీత్యాభాష్య మధురం శనైరేనామువాచ హా || 6.119.34 ||

కర్తవ్యో న తు వైదేహి మన్యుస్త్యాగమిమం ప్రతి |
రామేణేదం విశుద్ధ్యర్థం కృతం వై త్వద్ధితైషిణా || 6.119.35 ||

సుదుష్కరమిదం పుత్రి తవ చారిత్రలక్షణం |
కృతం యత్ తేఽన్యనారీణాం యశో హ్యాభిభవిష్యతి || 6.119.36 ||

న త్వం కామం సమాధేయా భర్తృశుశ్రూషణం ప్రతి |
అవశ్యం తు మయా వాచ్యమేష తే దైవతం పరం || 6.119.37 ||

ఇతి ప్రతిసమాదిశ్య పుత్రౌ సీతాం చ రాఘవః |
ఇంద్రలోకం విమానేన యయౌ దశరథో నృపః || 6.119.38 ||

విమానమాస్థాయ మహానుభావః
శ్రియా చ సంహృష్టతనుర్భుపోత్తమః |
ఆమంత్య పుత్రౌ సహ సీతయా చ
జగామ దేవప్రవరస్య లోకం || 6.119.39 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
ఏకోనవింశత్యధికశతతమః సర్గః ||